

Nro 23.

A' FELS. R. TSASZARNAK ES A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Septembernek 16-dik napján 1794.
esztendőben.*

A' Csata Mezökröl.

Gróf *Clerfuyt* hadi Tármaster, és az Austriai fő armadiának mostani fő kórmányozója írja *Aug. 31* dik napján a' Fels. udvari hadi Cancelláriának, hogy az ellenségnek szaporodásáról, és a' *Maas* vizének alsóbb környéke felé való mozdulásairól sok egymással ellenkező hírek menve a' fülébe, *Werne* Feldmarsal Lajtínántra biza a' dolog valóságának ki nyomozását. Ezen parantsolatnak ereje szerént *Aug. 28* dikán négy osztály lovassággal ki indulván *Boros* Generál a' *Sittarti* táborból, *Maeseiken* keresztül *Op-Ittern*.

be ment, onnan következett napon, hajnalban, egy colonnét küldött *F. M. L. Werneck Peerbe*; egy másikat *Neer-Peltbe* az ellenség fel keresésére, a' ki már az előtt harmad nappal oda hagyván *Pért Achelbe* ment furazsirozni. Azonközben *Rüremondéből* is egy osztalet parantsolt *Werneck F. M. L. Latour* dragonyos regementéből *Weertbe* menni, olly rendeléssel, hogy *Aamont*, és *Achelen* által előbbre nyomulván, kaptsollyák öszve magokat a' *Werneck* corpusával, 's ezzel égyütt vizsgálódnak a' *Frantziák* után. (Az itten említett helységek mind *Geldriában* fekülznek).

A' *Neer-Pelt* felé indúlt colonne kis *Bruegelbe* érkezvén, és ki tanulván a' parasztoktól, hogy a' *Frantziák Achelben* legyenek, és az öszve gyűjtött furazse el vitelében foglalatoskodjanak: — *Werneck* Generál parantsolattyából egy escadron szabad Uhlanusokkal *Neer-Pelt* alá ment *Gr. Keglevich* Obristlájtinánt, a' ki is a' nevezett helység előtt való mély úton 60 meg terheltetett paraszt szekerekre, és azon *Mastrichti* 8 lovú proviántos társzekérre akadván, melly az előtt harmad nappal az ellenség által el fogattatott, rajtok hajtott, a' szekerek mellett lévő *Fr.* lovas vadászokat széllyel üzte, a' terhes szekereket pedig szerentséssen el foglalta. *Neer-Pelt* és *Peer* rából mind a' két colonnét a' *Herczogenbuschi* ország útja felé küldötte *Werneck* Generál, a' mellyektől vizsgálódásra ki ment tsuportok a' *Frantziákat* ugyan sohol sem látták, de látták az azok által végbe vitt prédálásnak és kégyetlenségnek szomorú nyomait. Azt is hallották a' véres verejtékkal keresett vagyonkáiknak erőszakos el vételeken síránkozó parasztoktól, hogy ezek a' ragadományra ki ment *Frantzia* osztaletok a' *Tongerit* táborból valók, és valamerre fordúltak, mindennütt azt hirdették, hogy egy nagy armádia legyen marsban, ezt bizonyították a' *Diestből* visszafra tért furmanyosok is, a' kik a' *Peerben* gyűjtött ragadományait oda vinni kényszerítették. —

A' fellyebb említett 60 terhes szekérből álló nyességet a' Fels. aerarium számára rendelte *Werneck* Generál, a' proviantos szekereket pedig vizsgálta küldötte a' *Mastrichti* vár kórmányozójának.

Az Orániai örökös hertzegnek, *Sept.* 1. ső napján költ jelentése szerént, oda hagyta a' *Yorki* hertzeg, a' vezérlése alatt lévő Anglus ármádiával *Osterhouti* tábor helyét, 's bellyebb vonta magát *Herczogenbusch* felé. Maga az Orániai örökös hertzeg, elegendő őrizetet hagyván mind *Brédában*, mind *Steenberg* és *Wilemstadt* városokban, *Gertruidenberg*, és *Husten* közt telepedett le.

Kray Generál azt a' tudósítást küldötte *Gr. Clerfayt* hadi Tármasternek, hogy *Aug.* 31. dik napján, 2000 lovas Frantziáság nyomúlt előre *Müllen* és *Herderen* keresztül; hanem ideje korán észre vévén az ellenek ki küldetett Cs. K. vitézeket, nyakra főre vissza nyargaltak *Tongeri* és *Glansz* tanyáikba. Eggy dragonyosnál többet el nem lehetett közülök fogni. Még a' nap, dél után 5 órakor, egynéhány batallion Fr. gyalogság, és három divisió lovasság indúlt ki a' *Mastricht* előtt táborozó Cs. K. seregeknek jobb szárnya ellen, és mind a' *Mopertin* és *Alt-Bilsen* közt lévő tőkön, mind annak környékén lévő helységeken meg telepedett. Így lévén a' dolog, *Kray* és *Dévay* Generálok ki mentek meg kémlelésekre, 's úgy tapasztalták, hogy *Bilsen* felé is sok Fr. seregek mentenek légyen. Azt gondolván a' nevezett Generálok, hogy *Sept.* 1. ső napján bizonyosan réájok fog az ellenség ütni, olly rendeltést tettek, hogy illendöképen lehessen seregeinket segiteni. Azomban félvén a' gyanú pertől sem a' nevezett, sem az az után következett napon semmihez nem kezdettek a' Frantziák. A' mint a' kémek hirül adták, 20 ezer emberből állott a' *Tongern* és *Bilsen* közt táborozó Frantziáságnak száma, a' kik rész szerént az Orzágnak gyomrából, rész szerént pedig a' *Lüttichi* corpus-tól mentenek oda.

Utóllýára, azt is tudtára adja a' múlt szombaton dél után költ *Bétsi diárium* Gróf *Clerfayt* jelentése után a' Publicumbak, hogy a' *Valenciában* lévö Cs. K. seregek szabados el menetelt nyervén, *Aug.* 26 dik napján, által adták azon erösséget előbbi urainak, a' Frantziáknak. Egy Német Birodalombeli közönséges levél közöl velünk egy *Sept.* 2 dik napján költ *Hervei* levelet, mellynek rövid summája ebböl áll, hogy *Quesnoy*-nak el foglaltatása után, egész erejeket *Valenciennes* ellen fordították légyen a' Frantziák. Jól tudván az ott lévö Cs. K. seregeknek fő kormányozója, hogy ö tellyességgel semmi segítséget nem reménylhetne nagy ármádiánktól, capitulációra ment az ostromló vezérekkel, melly szerint szabad el menetelt nyert az alatta lévö seregeknek.

Eggy *Septemb.* 4-dik napján költ *Mastrichti* levél szórúl szóra így szól: Reménytelenül jöve, úgymond, hozzánk, az a' nem várt hirt, hogy *Valencia* és *Conde* várait is vissza nyerték a' Frantziák. Minekutánna az elsőbb *Aug.* 26 dik napján önként fel adta volna magát, az utólsóbbra került a' sör, és ez is elégtelennek lenni látván magát a' hosszas ellent állásra, *August.* 29 dikén capitulált az ellenséggel, 's ugyan azon feltételek alatt, mint az elsőbb, az az, *Valencia*, fel adta a' várat. Annyival kevésbe kételkedhetünk ezen történetnek valóságáról, mivel a' *Valenciában* vólt Cs. K. őrizetnek nagy része már ide érkezett, a' többi része pedig hólnap és hólnap után várattatik. — Hollándiai Flandriának erős vára *Sluys* is Fr. kézben vagy on már. Miként jutott légyen arra, módját nem tudjuk.

Herve 4 dik *Septembr.* Reggeltől fogva szüntelen dörögnek az ágyúk. Úgy tettik, mintha *Vieux-Joncs* vidékén, *Tongern* és *Mastricht* közt ütközet vólna. — Számosan mutatták magokat *Marche* alatt a' patrióták. *Condroz*ból *My* felé ment ármádiánk. *B. Boliö* F. M. L. meg járván

a' *Mastrichtól* fogva *Rüremondig* tanyázó külső vigyázatokat, *Hágába* utazott a' következő hadi operációknak el intézésére. Tegnap 341 Frantziát fogtak el az *Austriacusok Hasselt és Maastricht* közt.

A' *Koblenczi* tudósítások szerént, *Sept. 3 ik* napján indult *Blankenstein* lovas Generál, a' kormánya alatt lévő Cs. K. seregekkel *Trier* felé. — *Witlichbe* lett érésekkor meg parantsoltatott a' gyalogságnak, hogy tarisznyaikat ott hagynák, mellyből azt húzzák ki némellyek, hogy minden oldalról meg fogják az égyesült seregek a' *Trierben* lévő Frantziákat támadni. A' Prusszusok is által költöztek a' *Mosel* vizén, és már *Beckend* alatt, *Triertől* két órányira, táboroznak. És így rövid idő múltván el válik *Triernek* a' dolga.

Bizonytalan, hogyha meg marad é *Gr. Clerfayt Fournonban*, vagy pedig *Hervébe* fogja fő kvártélyát által vinni. A' nagy armádiának derekát ő maga, t. i. *Gr. Clerfayt*, jobb szárnyát *Károly* fő hertzeg és *B. Boliö*, bal szárnyát pedig *Latour* Generálisok fogják commandirozni. A' *Bergi* és *Jülich* hertzogségek azt végzették, hogy hólnaponként 6000 mérő gabonát, 12 ezer mérő abrakot, és 100 ezer portió szénát küldjenek a' *Maas* mellett táborozó Cs. K. armádiának. A' *Kolóniai* Választó Fejedelemség ennél is többre fogja magát meg határozni.

Frigyes Belgyiom.

Eggy, *Aug. 30 ik* napján költ *Brédai* levélből ezeket olvassuk: Az egész város, *úgymond*, nagy rémülésben van, a' fő kvártély, a' *Hollandiai Commissariatus*, és a' táborigi posta hirtelen el mentek innen. Éppen mikor ezt irám, akkor kezdett a' katonai őrizet a' városnak piatzán össze gyűlleni. Eggy Fr. tizt és eggy trombitás bé köttetett szemekkel vezettettek ide bé, kétség kívül a' várost fel kérni jöttek, egynéhány minu-

tum után vissza küldötte őket a' város commendausa *Geisau* Generál Májor a' válasszal. A' kapuk mind bé vagynak zárattatva, és senki se ki, se bé nem mehet — a' külső vigyázó seregek hátrább húzták magokat, mellyből az a' következés, hogy két 's harmad nap alatt itt lesznek a' Frantziák, és ostrom alá fogják városunkat rekeszteni, leg alább úgy mutatták a' környülállások.

Hollándiai Brabántziának egy erős, nevezetes, és *Bergen-Op Zoomnak* szomszédtságában fekvő városából *Steenbergből* így ír egy valaki *Aug. 25 dik* napján: Nyolcz naptól fogva mind jobban jobban közelitnek hozzánk, és nagy számmal a' Frantziák. Csuportostól jönnek *Antverpia* és határaink közt fekvő falukba, 's ottan tsinának magoknak tábort. Annál bizonyosabb nintsen, hogy *Mechelnből* és más All Német földi erősségeiből sok nehéz, avagy ostromló ágyúk hozattatnak felénk *Antverpián* keresztül. Harmad naptól fogva sok portázó tsuportok közelitnek *Bergen Op-Zoomhoz*. Múlt pénteken, mintegy 200 foból álló könnyű lovasság nyargalódzott a' várnak pallisádjai körül, 's el is tsiptek egynéhány munkásokat. Egész nap itten körül körül belől lappanganak, azokat, a' kik eleikbe akadnak, ha nem katonák, meg vizsgállyák, 's az után szabadon bocsáttyák. Így bántak tegnap előtt egy *Bergen Op Zoomi* kéz orvossal, a' ki a' külső városban lévő betegeinek látogatására ki ment. *Antverpiából* jött emberek beszélik, hogy mint a' hangya annyi ottan a' Frantzia, a' kik igen nagy drágaságot okoznak. A' nevezett városra vettetett 10 millióból álló satzot a' papságnak és uraságnak kell le fizetni, már is 40 személyek küldettek *Párisba* zálogba. *Aug. 27 dik* napján véres tsata történt *Bréda* alatt, a' Hollándiai, és Frantzia külső tábori vigyázó seregek között s. a. t.

Olasz Ország.

A' *Nizzai* Grófságban szepegni kezdenek a' Frantzia patrióták, értékre esvén, hogy nemcsak az Angliai, hanem a' Spanyol flották is, annak partya körül keringenek. Ahozképest minden módon jó védelmező állapotba akarják magokat helyheztenni. *Frejus* mellett (deákúl *Foro-Julium*, Provinciának nevezetes városa) egy 20 ezer emberből álló armádia szállott táborba, a' tengernek partján pedig ízámos battériák készítenek. Frantzia Orzágnak gyomrából már is egynéhány új seregek érkeztek oda, és még többek is várattatnak.

Piemontból iratik, *Aug.* 24-ik napján, hogy bátor vissza vonták légyen is magokat *Geffotól* a' Frantziák; még is mindazáltal tovább is *Dalmazói* erős tábor helyén fog *Colli* Generál maradni. *Cenisbe* egynéhány seregek mentek az ott fekvő Frantziáknak segítségekre, ellenben hozzá sem fogtak jól *Ceva* ostromához, mikor már ismét félbe szakasztották azt.

A' nem régiben meg holt *Salviati* Kárdinál, két nevezetes festett képet hagyott mostan uralkodó Pápa ő Szentségének, mellynek egyike *XIII Gergely* Pápát, mint gyermeket, szüleiivel egygyütt; a' másika *VI Pius* mostan uralkodó Pápát öreg korában adja elő. A' *Toscánai* nagy hertzegnek pedig egy napkeleti alabastrom köből készült régi, és igen szép oszlopot hagyott.

Lengyel Ország.

A' miket itten Lengyel Ország' jelenvaló körülállásairól közlünk Erd. Olvasóinkal, azokat a' *Berlini* közönséges levelekből jegyzettük ki. — Ezeknek pedig rövid summája ebből áll. *Madalinski* Lengyel Generált, a' ki leg jobb cavallériája közül 1500 emberrel, és 4 batallion gyalogsággal, által akart a' *Narewen* menni, és déli

Prussziába bé rontani, *Schönfeldt* Prusszus Generál Lájtnánt, rútol meg verte a' *Vistula* és *Bug* vize közt. A' Lengyelek közül 700 ember maradt a' tsata piatzon, ártillériájokat is mind elvesztették.

Egy Lengyel fő ármádiához tartozó, és *Ponjatoski* hertzeg által vezéreltetett corpust *Warsovia* előtt meg támadt Göcz Prusszus Generál Major *Aug.* 26-dik napján, és szerentséssen el vett tölök hat redutát, és 11 ágyút *Opalin* nevű helységen túl. Már most, így beszélnek a' *Berlini* levelek, *Kosciuskó* sántzainak flankjánál, az az, oldalánál áll ármádiánk, *vorpostjaink* pedig, az az, tábori külső vigyázataink *Marimontig* nyomúltak előbre. Ezen emlékezetes napon nagyon meg különböztették magokat az északi Prussziában cantonirozni szokott regementek, kiváltképen a' *Hollwede* serege, a' király jó tettzésének, a' ki ezen tsatában maga is jelen vólt, meg nyeresére. *Bonin* regementéből *Freytag* kapitány, *Hollwed* regementéből pedig *Kalkreuth* hadnagy maradtak a' viadal helyén, rajtok kívül 5 tilzt kapott sebet. A' meg hólt és sebbe esett köz embereknek pedig mintegy százra ment a' száma.

Nagy Britannia.

A' mostan valóságos szolgálatban lévő Nagy Britanniái tengeri erő 96, 110—64 ágyús linea hajóból; 10 50 ágyús hajóból; 125 24—44 ágyús fregattákból; 120 Saluppokból és Kutterekből áll, ide nem számlálván a' bérbe fogadott apróbb rangú hajókat, mellyeknek száma közel 100 ra megyen. — Lord *Howe* szélnek botsátván vitorláját, 31 linea hajóval és 13 fregattával ment ki a' nagy tengerre. Követték ötöt 4 74 ágyús linea és négy apróbb rangú Portugalliai hajók is, mellyekkel 36 linea hajóra nevekedett a' kórmánya alatt lévő, és Frantziák ellen ki ment flotta.

Az Anglia Admirális, múlt *August.* 23 dik napján azt hirdettette ki a' *Londoni* udvari újsá-

gokban, hogy minden verbúáló tiszteknek meg tiltatott az erőszakos verbúálás, és tellyességgel szabad nem leszen ennekutánna azokat erővel katonák közzé vinni, a' kik irás által meg mutathatták, hogy ők ki vétettek a' katonai szolgálat alól. Olly végből adta ki ezen parantsolatot az Admirális, hogy az által le tsendesítsen az erőszakos verbúálás ellen fel támadott *Londoni* kösség, a' minthogy azóltától fogva egészen le tsendesedett, félvén a' városba küldetett, 's ott éjjel nappal kemény tötéssel patrollirozó hat regement cavallériának golyóbisaitól.

Aug. 24 dikén hólt meg *Londonban*, a' minap oda útazott Cs. Kir. rendkívül való követ *Mercy de Argenta* életének 72-ik esztendejében, hideg lelés által. Ez a' nagy ember sok esztendőig követséget viselt *Párisban*, a' honnan a' revolutió tüzének ki ütése után *Brüsszelbe* ment, 's azóltától fogva ott lakott. — *August.* 25-dik napján hoszfzas tanáts tartatott a' cabinétben, mellynek végződése után *Pith*, *Greenville* és *Portland* ministerek *Harloodba* utaztak, hogy ott tanátskozhassanak *Cornvallissal*, a' ki ismét *Hollandiába* fog menni titkos követségbe.

Helvétzia.

A' *Genevai* revolutionalis szék gyűlésének már vége vagyon, mellyben 37 személy sentenziáztatott halálra; 98 számkivetésre; 264 házi árestomra; 17 fenytő házra, 92 másféle büntetésnek nemeire. — Sokan úgy gondolkoztanak, hogy ezzel meg fog a' kösség elégedni; de éppen nem, sőt inkább lágysággal vádolván a' revolutionalis széknek mostani tagjait, másokat és keményebbeket akarnak helyettek választani. — Nemcsak magában *Genevában*, hanem az ahoz tartozó helységekben is meg folytattak a' lakosok pénzeiktől, és ezüst edényeiktől, a' ki költözteknek jószágaik pedig kótya vetyére hanyattak.

A' Bernai Tanáts múlt hólnapnak 14 ik napján egy proclamatiót tétetett azon Cantonban közönségessé, mellyben eleven szinnel festetnek le a' *Genevában* törtent zenebona, nyúghatatlan-ság, és végbe ment törvénytelen-ségek. A' többek közt ekként fejezi magát ki a' nevezett Tanáts: Véghetetlen szomorúsággal szemléllyük egy olly városnak mostani szomorú vóltát, mellynek környülállásai nem kevésbé interessályák a' mi Statusunknak, sőt az egész Helvéczsiának tsendes-ségét. Még jobban nevedik fájdalmunk és boszszonkodásunk, hogy polgáraink közzül is nem kevesen részesültenek a' *Genevában* törtent irtóztató törvénytelen-ségekben. Hazánk bátorságos megmaradása, és ditsősége eránt való atyai gondoskodásunk meg nem engedik azokat tartományunkban meg szenvedni, a' kik azon motskokkal megúndókitották magokat. Ahozképest azt parantsollyuk, hogy az illyeneknek, hogyha távol vagnak, meg ne engedtesen a' hazájokba való visszafra térés, mások pedig, a' kik azon gonofzságban részesültenek, adattassanak bé, 's fogattassanak meg érdemlett jutalmoknak el vétele végett.

Frantzia Ország.

Az északi Amériikai Státusoknak Frantzia Országba küldetett követjek *Aug.* 15 dik napján jelent meg leg először a' Párisi Convent ülésében követségének titoknokja által kisirtetve. Mihelyt a' palota küszöbjén bé lépett, azonnal illyetén öröm kiáltással fogadtatott a' jelenvalók által: *Éllyen a' respublica!* Az előülövel által ellenben adatott nékie hely, 's azonnal fel olvastatott a' Conventhez mondott beszédjének által fordítatása, (Az Amériikai követ nem tud Frantziáúl) mellynek rövid summája e' vala: Ezen gyűllésbe való fel vétetésemen, a' Fr. népnek jelen létében, hogy itt, az Amériikai respublica képviselőjének lenni meg esmértessem, annyira meg indúltam, hogy elégtelen vagyok belső érzékenységemnek

hathatóképen való ki nyilatkoztatására. Minden respublicáknak közelíteni kellene egymáshoz, egy forma lévén mindeniknek interesséje, az az, halz. na és vége; kiváltképen szükség vólt ennek így lenni az Amériikai és Frantzia respublicák közt; mind a' kettőnek egyenlő igazgatása formája va- gyon — mind kettőnek ugyan azon principiumai — mind a' kettő ugyan azon fundamentomon épült, t. i. az emberiségnek egyenlő és el idegenithetet- len jussain. — Fr. Ország, a' mi barátunk, és fri- gyesünk, a' melly ennekelőtte való szorongattatá- saink közt gyámolunk vólt, most, mint szinte Amé- rica fel emelkedik, minden környüllások szeren- tsés véget igirnek. Egész Amerika részt vesz Fr. Orzágnak bölldogságán. s. a. t. ,,

Ez után az Amériikai Statusok Előülőjének *Washington Györgynek*, a' Frantzia népnek kép- viselőihez küldött levele olvastatott fel, mellyben a' többek közt ekképen fejezte ki magát: „Ér- tésemre esvén a' Frantzia respublicának az a' ki- vánsága, melly szerént egy új ministert akart ma- gának az égyyesült Statusok által küldettetni: el- tökélettem magamban annyival serényebben tely- lyesíteni ezen kívánságot, mivel hasonló foglalá- tú kérésemet a' Frantzia respublica is tökéletes- ségre vitte. Néhány idő folyt el, mig egygy olly férfiú találtatott, a' ki méltó vólt volna ezen követségnek viselésére, és az égyyesült Statusok' szerentséjét tárgyazó kívánságának ki fejezésére, 's egymással való barátságoknak szorosabban va- ló öfzve tsatolására. Most már *Monroe James* urat, érdemmel fénylő polgárainknak égyyikét választottam az Amerika égyyesült Statusok kö- vetségének a' Frantzia respublicánál lejendő vise- lésére. Reá vagy on bizattatva, hogy azon szíves barátságot, melly szerentsésen uralkodik köztünk buzgóan gyakorollya. — Azért is kívánom, va- lamit ő az égyyesült Statusoknak nevében, ki nyi- latkoztatni fog, annak hitel adattasson, kiváltké- pen ha azt mondándja, hogy a' Fr. respublicának bölldogsága buzgó kívánságunknak leg főbb tár-

gya, melly mellett kért fogom az Istent, hogy azt maga védelme alá vegye. *Irtam Filadelfiában, Májusnak 28-ik napján 1794 dik esztendőben. Washington.*

Ennekfelette minekutánna minekutánna az Amériikai Congressusnak (igy nevezetik ottan a' nemzet képviselőinek és kormányozóinak gyűlekezete) egy különös barátságos maga ki nyilatkoztatása is fel olvastatott volna, mellyben a' Frantzia Respublicának mozdúlhatatlan fundamentomra való állítását, nem külömben a' békességnek, mint a' frigyos Statusok és emberiség leg főbb boldogságának vissza szereztetését úgy adta volna elő, a' Párisi Conventnek előülője, a' *Douvayi Merlin* a' többek közt így szólott: El nem felejtette, *úgymond*, a' Fr. nemzet, hogy ő szabadságának első zsengejét Amérikának kölönheti. Miért nem kaptsolhatnák e' két nemzetet öszve a' boldogságnak azon költsönös eszközei, mellyekkel a' hajókázás és kereskedés őket kínállyák? A' szabados atyafiúi szeretetnek kell őket egybe kötni s. a. t. — Melly igen kívánom, így szólott továbbá *Merlin*, ezen érzékeny pompát atyafiúi tsókkal meg koronázni, mellyet a' Frantzia nemzetnek képében adok tenéked. Beszédjének végzése után atyafiságos tsókot adott az Előülő az Amériikai követnek, melly alatt fel állván a' Convent így kiáltott: *Éllyen a' republica!* Azonnal a' Convent tagjai közt le ült a' követ. Mingyárt ekkor azt végzette a' N. Gyűllés: 1.) Hogy e' két nemzet örökös barátságának és szövetségének jeléül az Amériikai és Frantzia Köz Társaságoknak egybe kötött vitorlái függeltesenek fel a' Convent palotájában. — 2.) Hogy az Amériikai követnek beszédje, az Előülőnek arra adott válasza, és *Washingtonnak* levele minden nyelvekre által fordittatván, nyomtattassanak ki, és küldettessenek meg mind a' Fr. ármádiákhoz, mind más Európai birodalmakba. — Vég-tére ki hirdette a' Convent, hogy a' nevezett követ ollyannak lenni esmértetik a' Frantzia respub-

lica által, a' midőn ismét ezen szókkal hangzott a' palota: *Éllyen a' Frantzia, éllyen az Amériikai respublica!*

Eggy közönséges irásnak ki adatását határozták meg a' Jacobinusok, egész Európának megmutatására, hogy még most is élnek a' valóságos Jacobinusok, és hogy ők legyenek a' leg buzgóbb patrióták. Egyszersmind egy circularis levelet küldöttek Frantzia Országának minden lakosához, mellyben meg vallyák hibájokat, melly szerént *Robespierét*, mint valamelly istenséget, úgy tisztelték, és arra kötelezik magokat, hogy az illyetén bálvány imádást örökkössen ki vetik társaságokból.

Néhány közönséges levelek, nevezetesen az úgy nevezett *Courier du bas Rhin*, a' melly már most nem *Cliviában*, hanem *Weselben* iratik azt irják, hogy a' szerentsétlen XVI *Lajosnak* szerentsétlen fia, a' Frantzia Delfinus forró nyavalyában meg hólt; de mivel ezen hirt sem nem a' Párisi *Moniteurból*, sem nem valamelly officialis jelentésből, hanem eggy ármádiánkhoz által szökött Fr. köz katonának szájából vette, (*olvasd meg a' fellyebb nevezett Fr. újságnak 71. darabját, a' 604 lapon*) valameddig bizonyosabb hirt nem vejéndűnk, ennek a' tsupamende mondának hitelt nem adhatunk).

Egynéhány gyűléseiket, a' revolutionalis igazgatásnak további kemény fenn tartásáról, és a' nyomtató sajtóknak szabadtságáról való perpatvarral töltötték el a' Conventnek tagjai. Mind kettőnek vóltanak mind pártfogói, mind ellenzői. Hoffzas egymással való vetélkedéseik után, anyyira vitte *Guipilleau* a' dolgot, hogy végtére felkellvén a' nemzeti képviselők, arra határozták meg magokat, hogy a' revolutionalis igazgatásnak formája, tovább is meg maradjon. A' mi a' második tárgyat, t. i. a' könyvnyomtató sajtóknak szabadtságát illeti, az is tovább ki terjesztetett mint vólt *Robespierre* határ nélkül való hatalma

alatt. Már most nemtsak azt szabad meg írni, a' mi a' Jacobinusokat tsiklandoztattya, hanem a' mi az ő indúlattyokkal is ellenkezik. Eggy *Párisi* közönséges levélben, világossan meg iratik, hogy a' Rojalisták nemtsak fel támadtak, nemtsak nagyon kezdenek szaporodni, hanem imitt amott diadalmaskodtanak is a' patriótákan, mint p. o. *Aug.* 12-dikén, *Clementben*, *Dinándan*, és másutt. — *Augustusnak* 28-dik napján adatott a' Conventnek tudtára *Valencziának*, és *Sluysnak* is egy nap lett vissza nyeretése, melylyekről nagy örömmel való jelentést tett *Breard*. Miért nem *Barrere* a' köz jóra ügyelő Commisziónak szószóllója? Úgy hallatik *Basiliából*, hogy mind ő, mind *Billaud Varennes*, *Collot d' Herbois*, *Vadier*, *Voulland*, *Amar* és *Dávid*, *Robespierre* után ballagtak a' sz. *Gvillotine* úttyán.

Magyar Ország.

Nagy Megyeren, a' *Csaló* közben 31-ik *Aug.* Kedvező hajlandósággal viseltetik a' tenyésző természet a' mi asszonyainkhoz is. Nálunk, azon kívül, hogy ezen esztendőben néhány kettős gyermekek születtek, mostanában, egy tsak nem legkissebb asszonyunk, ugyan azon egy terhéből, három férfi gyermekeket szült, még pedig, szinte rend szerént való nagyságúakat, kik között ketten halva jöttek e' világra, égyik pedig 24 óráig élt.

Múlt *Juliusnak* 1-ső napján költ *Kurirt*, mellyben a' 4 dik lapon ki hirdettetett, hogy egy *Bétsi* asszony, egymás után 4 magzatokat szült e' világra, meg olvasván egy *Sopron Vármegyei* érdemes, és tudományának pályáját a' *Göttingai* fő iskolában ditsiretessen el végzett érdemes ifjú barátom *Német László* úr, illyetén jegyzéseket küldött hozzám azon hólnapnak 18 dik napján: „Az Orosz Birodalomnak *Suiszki* kerülettyében, vólt 1782 dik esztendőben, egy *Wassiliens Feodor* nevű parasztya, a' Sz. *Miklós* klastromának *Kasinka* vize mellett a' *Moskóviai* helytartóságban.

Ez akkor vólt 75 dik esztendejében, és két felesége vólt. Az *elsőbb* 23 szor szült, és pedig négy-szer 4; hétszer 3; tizenhattzor pedig 2; és így mind öszve 69 gyermekeket. — Az *utólsóbb* felesége nyóltzor szült, és pedig kéttzer hármás; hatszor kettős; mindenestől 18 magzatokat. És így aprostól tsepöstől 87 gyermeke vólt a' felylyebb említett öreg embernek, kik között az akkori számláláskor 83 találtattak életben. *C. Bóltin* T. II. p. 324.

A' *Nagy Megyeri* érdemes levelezőm, továbbá így foiytattya hozzám küldött betses levelét: „E' mi *Csaló közünknek* is, kézzel gazdálkodott a' jól tévő természet. Ugyan is e' terméketlen és szük időben, mind öfzi, mind tavaszi vetéseinkből, szinte annyi mint tavaly, sőt sokaknak még bővebb termést hozott; úgy hogy, ha valaha, méltán most érdemli e' mi *Csalóközünk* az *Aranykert* nevezetet; azomban még is harmadfél forintyával szedik itt helyben *Posoni* mérőjét a' tizta búzának a' kereskedők. Szénánk is, ha nem olly bőv mértékben is, mint egyébkor, de tsak ugyan az elégségig meg lehetössen termett. Igaz hogy most tsak nem egészlen bé vagynak határaink borittatva a' duna árjával; de felét könnyen el nyeli, esztendő el forgása alatt szüntelen szomjúhozott földünk; fele aránt pedig, olly reménységgel vagyunk, hogy öt 's hat napok alatt vissza fog térni annya kebelébe a' duna vizébe. És így azon kívül, hogy már halat is elegendő lehetünk valahára a' *Csalóközben*, a' tapasztalás után reménylök, hogy e' mostani ár viz által, mind szántó földjeinek, mind réteink, a' következő temésre alkalmasakká tétetnek. „

Szent Györgyről Poson Vármegyéből 8. Sept. Múlt hólnapnak 28-ik napján itten tűz támadván, egynéhány fertály óra alatt 14 házak emésztek meg az által, és még több is meg emészte-tett volna, ha *Grassalkovits* ő hertzege segítsé-gére nem lett volna szerentsétlen lakosainknak. Ez az ifjú és könnyörűlő szívvel bíró hertzeg, szia-

te *Ivánkai* jöszágában lévén, 's látván a' támadott tüzet, személlyesen ide jött, és hintájában lévő hat lovát ki fogattatván, szekerekkel hordatta a' vizet. E' mellett 100 aranyat ajándékozott a' szegény kárt vallott lakosoknak. Ennekfelette *August.* utolsó napján, ugyan *Ivánkán* tartatott fényes bállyára fel gyülekezett fő nemesség közt collectát tartatott, melly bőven esvén ki, mingyárt ide küldötte a' Magistratushoz, hogy azt olztaná ki a' kárvallottak közt. Ezen jóltévő mágnásnak szerentsés életéért, és fényes familiájának meg maradásáért, az ide való Plébánus *Styavniczky Mihály* úr, tegnap tartott közönséges misét, mellyen meg jelenvén az egész polgárság buzgó áhétatossággal esedeztek az isteni védelmező kegyelemért, és a' fent nevezett jól-tévő hertzegnek 's familiájának meg tartatásáért.

Szepsiből Tek. *Abaúj* Vármegyének szép mező városából írja, egy régi jó barátom, és ifjúságomban kedves tanuló társom, hogy ottan *Aug.* 27-dik napján szörnyű tűz vólt, és sok szegény lakos meg károsítatott. Ezen szomorú történetet, mint jó poéta szép magyar versekbe foglalta bé, 's küldötte hozzám nevezett kedves barátom, melyeket, és még egy igen elmés és szép lakadalmi alkalmatosságra készitetett magyar distichonokat valamelly postával küldendő *Magyar Kurirhoz* Tóldalékban fogom ki adni, 's meg küldeni.

Keresztesről Tek. *Sáros* Vármegyéből azt írja hozzám a' többek közt egy nagy érdemű levelezőm, hogy *Kükömezön* is nagy tűz vólt *Aug.* 25 dik napján, és mind az *Aug. Conf.* tartó lakosoknak templomok, mind néhány ott lakó földesuraknak, és lakosoknak házaik porrá lettek. — Egy más különös történetről is irt ez az érdekes Úr, mellyet jövő alkalmatossággal fogom *Érd.* Olvasóimmal közleni.